

U skladu sa člankom 58. i 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08.) i člankom 179. Statuta Osnovne škole Frana Krste Frankopana, Zagreb, Školski odbor Osnovne škole Frana Krste Frankopana, Zagreb, u suradnji s Učiteljskim vijećem, na sjednici održanoj dana 15.12.2009. donio je

ETIČKI KODEKS NEPOSREDNIH NOSITELJA ODGOJNO-OBRAZOVNE DJELATNOSTI U OSNOVNOJ ŠKOLI FRANA KRSTE FRANKOPANA

I. UVOD

Etički kodeks predstavlja minimalni zajednički sustav vrijednosti koje neposredni nositelji odgojno – obrazovne djelatnosti u školskoj ustanovi (u daljnjem tekstu: učitelji i stručni suradnici) uvažavaju u svojem djelovanju.

Svrha je Etičkoga kodeksa poticati razumijevanje i prihvaćanje temeljnih načela moralno opravdanoga ponašanja te njihovu primjenu. Etički kodeks nastoji afirmirati i promicati osjetljivost za vrijednosti koje su specifične za odgojno – obrazovnu djelatnost u najširem smislu, a koje nisu ili još nisu ugrađene u postojeću zakonsku regulativu.

Ustanovljavanje i propisivanje etičkih standarda dinamički je proces koji slijedi stalni razvoj razumijevanja prava i dužnosti ljudskoga bića. Upravo radi takve naravi etičkih normi, ovaj Etički kodeks podložen je stalnim provjerama i preinakama sukladno razvoju i razumijevanju etičkih vrijednosti u specifičnom društvenom kontekstu.

Škola ima obvezu osigurati nužne uvjete kako bi svi učitelji i stručni suradnici mogli biti upoznati s Etičkim kodeksom. Nepoznavanje ili nerazumijevanje etičkih standarda ne opravdava neetično ponašanje.

II. CILJEVI

Etičkim kodeksom Osnovne škole Frana Krste Frankopana građani (učenici, roditelji/skrbnici i ostali građani) se upoznaju s ponašanjem koje imaju pravo očekivati od učitelja i stručnih suradnika.

Škola nastoji zajamčiti i promicati najviše etičke i profesionalne vrijednosti u provedbi svojih temeljnih zadataka odgajanja i obrazovanja te služenja društvu. U skladu s tim uvjerenjima od svih učitelja i stručnih suradnika očekuje se lojalnost kako najvišim etičkim vrijednostima poštenja, pravednosti, vjerodostojnosti, odgovornosti, međusobnoga poštivanja tako i profesionalnim vrijednostima odgajanja i obrazovanja u najširem smislu.

Cilj je Etičkoga kodeksa stvaranje ozračja u kojem je svim osobama zajamčen razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sloboda u postupanju kojom se ne ograničava sloboda drugih osoba. Etički kodeks promiče ozračje u kojem svi učitelji i stručni suradnici u obavljanju svoje djelatnosti čuvaju ugled

i dostojanstvo svoje profesije te se odgovorno i etički odnose prema svojim kolegama, učenicima, roditeljima/skrbnicima i ostalim građanima koji dolaze u kontakt sa Školom.

III. TEMELJNA NAČELA

1. NAČELO POŠTIVANJA LJUDSKIH PRAVA, INTEGRITETA I DOSTOJANSTVA OSOBE

Škola svakom učitelju i stručnom suradniku mora osigurati uživanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar Škole te druga prava zajamčena Ustavom i propisima Republike Hrvatske.

Svim učiteljima i stručnim suradnicima treba priznati pravo i osigurati uvjete nesmetana profesionalnoga razvoja i usavršavanja u skladu s osobnim mogućnostima te u mjeri u kojoj ne narušavaju to isto pravo druge osobe.

Svi učitelji i stručni suradnici imaju obveze i odgovornosti prema drugima u smislu poštena, iskrena i nepristrana ponašanja, ali i nastojanja na podizanju kriterija izvrsnosti u svim domenama radi ostvarivanja zajedničkog dobra Škole.

2. NAČELO JEDNAKOSTI I PRAVEDNOSTI

Svaki učitelj i stručni suradnik dužan je ponašati se u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način da su isključeni svaka diskriminacija, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje. Škola je dužna osigurati uvjete za ostvarenje načela jednakosti i pravednosti.

Učitelji i stručni suradnici ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu interferirati s mogućnošću objektivnoga prosuđivanja te etičkoga i profesionalnoga izvršavanja radnih obveza.

Svim učiteljima i stručnim suradnicima treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

3. NAČELO PROFESIONALNOSTI

Učitelji i stručni suradnici dužni su odgovorno, savjesno i etički besprijekorno ispunjavati svoje obveze prema učenicima i ostalim djelatnicima u Školi te u svom djelovanju slijediti načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, ljubaznosti i tolerancije. Od svih učitelja i stručnih suradnika očekuje se djelovanje u duhu zajedničkih ciljeva Škole.

4. NAČELO POŠTIVANJA ZAKONA I PRAVNIH POSTUPAKA

Svi učitelji i stručni suradnici dužni su poštivati sve zakone i pravne propise koji se tiču njihovih obveza. Škola ima obvezu osigurati uvjete nužne za upoznavanje učitelja sa svim relevantnim pravilima koja se tiču njihovih obveza. Svim učiteljima i stručnim suradnicima treba osigurati jednaku

mogućnost pritužbe i ravnopravan položaj u postupku ispitivanja povreda odredbi Etičkoga kodeksa.

IV. NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

1. DISKRIMINACIJA

Temeljem odredbe Škole o poštivanju dostojanstva i integriteta svakoga pojedinca i nužnosti osiguravanja jednakih i pravednih uvjeta napredovanja i ostvarivanja svojih prava unutar Škole, svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju smatra se nedopustivim. Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti pokazana stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, odnosno, osposobljenost i rezultati u obavljanju radnih zadataka.

2. UZNEMIRAVANJE

U cilju poštivanja ljudskoga dostojanstva svakoga učitelja i stručnog suradnika, svaka vrsta uznemiravanja temeljena na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, imovinskom stanju, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invalidnosti, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju smatra se nedopustivim. Za svrhe ovoga Etičkoga kodeksa uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi koje ima za cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, ometa obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu života te osobe. Uznemiravanjem se smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički kao i stvaranje neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti koje drugu osobu zastrašuju, vrijeđaju i ponižavaju. Stanje intoksikacije alkoholom ili drugim sredstvima ne može se smatrati olakotnom okolnošću u slučajevima uznemiravanja jer i samo predstavlja ozbiljno kršenje Etičkoga kodeksa.

3. SPOLNO UZNEMIRAVANJE

Spolno uznemiravanje oblik je uznemiravanja specifičan po svojoj naravi. Spolno uznemiravanje nedopustivo je ponašanje koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi drugoj osobi, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala, zahtijevanje spolnih usluga.

Nasuprot spolnom uznemiravanju, odnosi spolne naravi između učitelja i stručnih suradnika koji uključuju obostrani pristanak smatraju se područjem privatnosti izvan legitimnih interesa Škole. Takvi slučajevi ne smatraju se spolnim uznemiravanjem već eventualno mogu podlijegati prosudbama

vezanima uz druge odredbe Etičkoga kodeksa, poglavito za etičke norme objektivnosti i nepristranosti ili sukoba interesa.

4. OBJEKTIVNOST I NEPRISTRANOST

Svi učitelji i stručni suradnici trebaju biti pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u odgojno – obrazovnim, administrativnim i upravljačkim djelatnostima. Evaluacija djelatnosti i profesionalne kompetencije bilo kojega učitelja i stručnog suradnika ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obveze.

V. PROFESIONALNA PRAVA I ODGOVORNOSTI

1. ODNOS PREMA UČENICIMA

Učitelj i stručni suradnik dužan je postupati jednako prema svim učenicima, bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovi dobi, nacionalnosti, etničke ili socijalne pripadnosti, jezičnog i rasnog podrijetla, vjerskih uvjerenja ili sklonosti, obrazovanja, spola, obiteljske situacije ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

Učitelji i stručni suradnici usklađuju svoje odgojno – obrazovno djelovanje s ciljevima i interesima Škole te s radom ostalih sudionika u odgoju i obrazovanju. Učitelji i stručni suradnici međusobno razmjenjuju mišljenja i informacije o pojedinim stručnim pitanjima vezano za odgojno – obrazovni proces, pojedinca i razredni odjel.

Učitelj i stručni suradnik u obavljanju dužnosti primjenjuju stručno znanje na način koji učenicima pomaže u ostvarivanju njihovih prava. Učitelj je podrška u životnim problemima, strahovima i nesigurnostima učenika.

Učitelji i stručni suradnici dužni su uvažavati i prihvaćati učenike s različitim sposobnostima i interesima i omogućiti im intelektualni, emocionalni i moralni razvoj u skladu s njihovim mogućnostima.

Učitelji su dužni osigurati evaluaciju i ocjenjivanje koje je valjano, otvoreno, pravedno, objektivno, pravodobno i javno.

Informacije o učenicima i njihovim obiteljima povjerljivog su sadržaja i nužno je obazrivo postupati s njima u cilju zaštite privatnosti učenika. Potrebno je osigurati tajnost onih podataka o učeniku kojih bi nekompetentna interpretacija učeniku mogla dodatno otežati umjesto riješiti situaciju.

Učitelj i stručni suradnik u dijalogu s učenicima, u nastavnom procesu i izvan njega, mora poštivati principe nenasilne komunikacije.

Učitelj i stručni suradnik mora kod učenika poticati slobodan, odgovoran i ozbiljan pristup učenju, a u prenošenju znanja dužan je primjenjivati najviše znanstvene, stručne, profesionalne i etičke standarde.

Učitelji moraju biti objektivni i nepristrani pri ocjenjivanju učenika uz obvezu suzdržavanja od svih postupanja kojima bi se određeni učenici preferirali, a kod drugih stvorio osjećaj manje vrijednosti.

Učenike treba odgajati i obrazovati u skladu s temeljnim ljudskim vrijednostima: istine, mira, ispravnog postupanja, ljubavi i nenasilja. Treba ih odgajati da poštuju i uvažavaju sve osobe bez obzira na nacionalnu ili vjersku pripadnost, u skladu s etičkim načelima humanosti i čovjekoljublja.

Učenike treba motivirati za učenje i druge oblike stvaralaštva, poticati na izražavanje vlastitog mišljenja te kod njih razvijati samopouzdanje.

Kod saznanja o bilo kakvom obliku fizičkog ili psihičkog nasilja nad učenicom ili bilo kojem drugom društveno neprihvatljivom ponašanju koje može štetiti razvoju i tjelesnom i/ili psihičkom integritetu djeteta, učitelj i stručni suradnik su dužni u najkraćem mogućem roku izvijestiti ravnatelja škole, koji je o tome obavezan izvijestiti nadležne institucije.

Zabranjeno je fizičko kažnjavanje učenika te svaka metoda psihološkog pritiska kojom se učenik dovodi u ponižavajući položaj ili se njome stvara osjećaj manje vrijednosti ili dolazi do povrede dostojanstva učenika.

2. ODNOS PREMA PROFESIJI

Čestitost, pravednost, humanost i uzajamno potpomaganje - kao temelj moralne filozofije - čine bit etike učitelja i stručnih suradnika. Učitelj i stručni suradnik slobodan je i odgovoran u svojem radu, teži otkrivanju istine, istražuje je i brani u ozračju dijaloga i tolerancije. Pritom je dužan unapređivati svoje znanje u skladu s najvišim standardima obrazovnog procesa.

Učitelj i stručni suradnik vlastitim primjerom potiče učenike na poštivanje kućnog reda Škole.

Učitelj i stručni suradnik mora kod učenika poticati slobodan, odgovoran i ozbiljan pristup učenju, a u prenošenju znanja dužan je primjenjivati najviše znanstvene, stručne, profesionalne i etičke standarde.

Učitelj i stručni suradnik moraju ukazivati na nestručne i netočne tvrdnje povezane s njihovom strukom izbjegavajući postupke koji bi podcijenili i obezvrijedili dostojanstvo drugih. Svoje mišljenje o stručnim pitanjima trebaju izreći javno ako je njihovo uvjerenje utemeljeno na znanstvenoj istini i kritičnosti.

Učitelj i stručni suradnik dužni su pred učenicima i roditeljima/skrbnicima čuvati svoje i dostojanstvo svojih kolega.

Učitelj i stručni suradnik odgojno - obrazovnu djelatnost moraju održavati savjesno, stručno i odgovorno.

Učitelj i stručni suradnik imaju obvezu sustavno raditi na svom profesionalnom razvoju, trajnim učenjem i upoznavanjem suvremenih spoznaja svoje struke.

3. ODNOS PREMA RODITELJIMA/SKRBNICIMA

Učitelj i stručni suradnik dužni su imati profesionalan i korektan odnos prema roditeljima/skrbnicima uz uvažavanje njihovih različitosti i čuvanje njihova dostojanstva. Učitelj i stručni suradnik moraju se profesionalno odnositi prema informacijama koje dobiju od roditelja/skrbnika, čuvati tajnost povjerljivih informacija te integritet roditelja/skrbnika i učenika. Učitelj i stručni suradnik moraju pred roditeljima/skrbnicima i učenicima čuvati svoje i dostojanstvo svojih kolega.

Učitelji i stručni suradnici dužni su na molbu ili zahtjev roditelja/skrbnika, primiti ga na razgovor te saslušati, ako se time ne remeti redovni nastavni proces. U vrijeme predviđeno za informacije, učitelj je dužan biti dostupan svim roditeljima/skrbnicima zainteresiranima za razgovor.

Odnos učitelja i stručnog suradnika prema roditeljima/skrbnicima treba biti tolerantan uz obvezu uvažavanja stavova roditelja/skrbnika, vodeći računa o dobrobiti djeteta.

4. ODNOS PREMA KOLEGAMA, STRANKAMA I DRUGIM RADNICIMA ŠKOLE

Među učiteljima mora vladati stvaralačko ozračje i vrhunski profesionalni odnos prema radu. Odnos među učiteljima i stručnim suradnicima mora se temeljiti na kolegijalnosti, međusobnom uvažavanju, poštivanju znanja, stručnosti i dostojanstvu, na pomoći i stvaralačkoj suradnji te na profesionalnoj i ljudskoj solidarnosti.

Učitelj i stručni suradnik ne smiju izravno ili neizravno povrijediti stručni ugled, napredovanje ili rad drugog učitelja i stručnog suradnika. Ako smatraju da osoba nije zaslužila napredovanje ili se nekorektno ponaša, upozorit će na to odgovornu osobu.

U iznošenju svojeg stajališta o stručnom radu i ponašanju kolege moraju biti korektni, profesionalni, argumentirani te svoje primjedbe iznijeti na primjerenom mjestu kao što su stručni aktivni, Učiteljsko vijeće ili Uprava Škole.

Međusobno ophođenje, kao i ophođenje prema strankama i radnicima Škole te svim drugim osobama s kojima učitelji i stručni suradnici svakodnevno komuniciraju, treba biti kulturno, uljudno i na razini profesije koju obavljaju.

5. PRIMANJE DAROVA I DRUGIH DOBARA

Učitelji i stručni suradnici ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obveza te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.

6. SUKOB INTERESA

Svi učitelji i stručni suradnici trebaju izbjegavati sukobe interesa. Sukob interesa mogu uzrokovati obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, antagonizmi i sl. Treba nastojati na neovisnosti svih izvanškolskih djelatnosti (koje uključuju financijske ili drugačije interese) kako one ni bi bile u sukobu s profesionalnim obvezama učitelja i stručnih suradnika u Školi. Nedopustiv je svaki oblik nepotizma.

7. TAJNOST PODATAKA

Svi učitelji i stručni suradnici koji temeljem svoje pozicije u Školi raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štititi tajnost takvih podataka. Nije dopušteno otkrivanje povjerljivih podataka drugim učiteljima i stručnim suradnicima kao ni bilo kojoj drugoj strani osim ako je takvo razotkrivanje dio uobičajenoga tijeka posla u Školi ili ako postoji zakonska i profesionalna obveza da se takve informacije objave.

8. JAVNO NASTUPANJE

U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima učitelji i stručni suradnici predstavljaju Školu osobito se očekuje postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima.

VI. POŠTIVANJE ETIČKOGA KODEKSA

Postupanje prema odredbama ovoga Etičkoga kodeksa obveza je svih neposrednih nositelja odgojno – obrazovne djelatnosti u školskoj ustanovi.

Nepostupanje u skladu s načelima ovog Kodeksa odnosno njihovo svjesno kršenje predstavlja povredu časti i radnih obveza, zbog čega ih Etičko povjerenstvo i Uprava Škole može pozvati na odgovornost.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Etičko povjerenstvo imenovat će se u roku tri mjeseca od stupanja na snagu Etičkoga kodeksa.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu danom objave na oglasnoj ploči .

Klasa: 003-05/10/01/03
Urbroj: 251-159-06-10-1
Zagreb, 15. prosinca 2009.

Etički kodeks objavljen je na oglasnoj ploči dana _____.

Predsjednica Školskog odbora OŠ Frana Krste Frankopana:

Katica Stojsavljević

Ravnateljica OŠ Frana Krste Frankopana:

Jadranka Bjelica, prof.
